

Istungidokument

B8-0277/2017

24.4.2017

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

olukorra kohta Venezuelas
(2017/2651(RSP))

**Javier Couso Permuy, João Ferreira, João Pimenta Lopes, Miguel Viegas,
Eleonora Forenza, Neoklis Sylikiotis, Marina Albiol Guzmán, Paloma
López Bermejo, Ángela Vallina, Nikolaos Chountis**
fraktsiooni GUE/NGL nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Venezuelas
(2017/2651(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1945. aastal vastu võetud põhikirja I peatüki artikli 1 lõiget 2, mille kohaselt ÜRO üks eesmäärke on „arendada rahvusvahelisi sõbralikke suhteid rahvaste võrdõiguslikkuse ja enesemääramise põhimõtte austamise alusel ja rakendada muid meetmeid üldise rahu kindlustamiseks“,
 - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 1 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 1, milles mõlemas on kirjas, et „kõigil rahvastel on enesemääramise õigus“ ja „seetõttu kehtestavad nad vabalt oma poliitilise staatuse ning kindlustavad vabalt oma majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise arengu“,
 - võttes arvesse 27. jaanuaril 2013. aastal toimunud Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse (CELAC) ning ELi riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumisel vastu võetud deklaratsiooni, millele allakirjutanud kinnitasid veel kord oma valmidust järgida kõiki ÜRO põhikirjas sätestatud eesmäärke ja põhimõtteid ning toetada kõiki pingutusi, et kindlustada kõikide riikide suveräänset võrdsust ning austada nende territoriaalset terviklikkust ja poliitilist sõltumatust,
 - võttes arvesse Ladina-Ameerika ja Kariibi mere rahupiirkonnaks kuulutamist, milles lepiti kokku eelmistel CELACi tippkohtumistel,
 - võttes arvesse ÜRO põhikirjas sätestatud mittesekkamise põhimõtet,
 - võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse 1961. aastal sõlmitud diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni,
 - võttes arvesse Mercosuri, Unasuri ja CELACi varasemaid avaldusi olukorra kohta Venezuelas, eelkõige neid, millega lükati tagasi USA ühepoolsed sunnimeetmed Venezuela Bolívari Vabariigi vastu,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja varasemaid avaldusi Venezuela kohta,
 - võttes arvesse oma 11 varasemat resolutsiooni Venezuela kohta,
 - võttes arvesse Ameerika Ühendriikide lõunapiirkonna sõjaväeringkonna juhataja admiral Kurt Tiddi 6. aprilli 2017. aasta avaldust,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et Venezuela Bolívari Vabariigi valitsus on korduvalt hukka mõistnud välise sekkumise, destabiliseerimise ja väärinfo kampaaniad riigis, avaliku arvamusega

manipuleerimise ja vägivalda õhutamise, mida kasutavad mõnede opositsioonisektori riigi suveräänsuse, sõltumatuse, rahu ja demokraatliku stabiilsuse vastu ning Venezuela rahva vastu;

- B. arvestades, et Venezuela Bolívari Vabariik seisab silmitsi väliste ja sisemiste ohtudega oma suveräänsusele ja rahule, samal ajal on käimas ka erakorraline majandussõda, mis on viimastel kuudel teravnenud hinnatõusu, salakaubanduse ja laovarude suurendamise tõttu; arvestades, et selline erakorraline olukord on põhjustanud sotsiaalseid, majanduslikke, poliitilisi, loodus- ja keskkonnaprobleeme;
- C. arvestades, et 2014. aasta detsembris avaldas tolleaegne USA presidendi Barack Obama seaduseelnõu, mille USA Senat vastu võttis ning millega kehtestati Venezuela rahvale ja valitsusele ühepoolsed ja ekstraterritoriaalsed sanktsioonid kuni 2019. aastani; arvestades, et 33 Lätina-Ameerika ja Kariibi mere riiki on need USA ühepoolsed sanktsioonid Venezuelale hukka mõistnud ja tagasi lükanud ning arvestades, et ELi riigipead ja valitsusjuhid võtsid teise ELi-CELACi tippkohtumise Brüsseli deklaratsioonis teadmiseks, et CELAC lükkas tagasi USA sanktsioonid Venezuela Bolívari Vabariigi vastu; arvestades, et Venezuela valitsus on vastureaktsioonina sanktsioonidele teatanud diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni kohastest meetmetest;
- D. arvestades, et 9. märtsil 2015 allkirjastas USA president Barack Obama korralduse, milles kuulutati, et Venezuela Bolívari Vabariik kujutab endast „ebatavalist ja erakorralist ohtu USA riiklikule julgeolekule ja välispoliitikale”; arvestades, et korraldus võimaldab USA kasutada ohu kõrvaldamiseks riiklikke hädaolukorra vahendeid, näiteks kehtestada riigi suhtes sanktsioone;
- E. arvestades, et USA lõunapiirkonna sõjaväeringkonna juhataja admiral Kurt Tiddi 6. aprilli 2017. aasta avaldust tõlgendati kui agressiooniakti Venezuela vastu, mis on vastuolus piirkondliku kollektiivse julgeoleku doktriiniga; arvestades, et avalduse eesmärk oli tekitada ebakindlust ja ebastabiilsust riigis ning see on osa sekkumise strateegiast progressiivsete valitsuste vastu selles piirkonnas;
- F. arvestades, et üks Venezuela destabiliseerimise jätkuvald elemente on olnud ja on ka praegu valitsusevastaste organisatsioonide ja erakondade paljude miljonite dollaritega rahastamine, mida sellised USA agentuurid nagu USA Rahvusvahelise Arengu Amet (USAID) ja USA Riiklik Demokraatia Sihtasutus on teinud juba üle 12 aasta; arvestades, et president Obama andis loa Venezuela valitsusvastaste rühmituste rahastamiseks USA välisministeeriumi kaudu 5,5 miljoni USA dollariga;
- G. arvestades, et Ameerika Riikide Organisatsiooni (OAS) ja eelkõige selle peasekretär on püüdnud korduvalt sekkuda Venezuela siseasjadesse ja seadustada mis tahes viisil Ameerika riikide demokraatiaharta aktiveerimist, mis avab võimaluse väliseks sekkumiseks riigis;
- H. arvestades, et OASi selline tegevus on vastuolus kõikide rahvaste enesemääramisõigusega ja õigusega vabalt määrata oma poliitilist staatust ning vabalt edendada oma majandust, sotsiaalvaldkonda ja kultuuri; arvestades, et OAS võttis hiljuti vastu ebaseaduslikke otsuseid Venezuela vastu ebaseaduslikus istungjärgul, mis toimus ilma Boliivia ja Haiti nõusolekuta, kelle esindajad on praegu OASi president ja

asepresident;

- I. arvestades, et Venezuelal ei lastud hakata Mercosuri ajutiseks eesistujaks, eesmärgiga eraldada ja kõrvaldada Venezuela sellest organisatsioonist; märgib, et on käimas ELi ja Mercosuri läbirääkimised vabakaubanduslepingu sõlmimise teemal;
- J. arvestades, et EL on teinud mitmeid avaldusi, mille eesmärk on sekkuda olukorda Venezuelas ja seda mõjutada;
- K. arvestades, et suuremad rahvusvahelised meediakorporatsioonid kajastavad olukorda Venezuelas ühepoolset; arvestades, et Venezuela kohta esitatakse võltsitud teavet, valeuudiseid ja kuulujutte ainult selleks, et õigustada sekkumist riigis;
- L. arvestades, et Comité de Víctimas de la Guarimba y el Golpe Continuo (Venezuela Guarimba ja jätkuva riigipöörde vägivallaohvrite komitee), mille moodustasid vägivallaohvrid ja nende sugulased, on kutsunud rahvusvahelist üldsust üles mitte kasutama inimõigusi poliitilistel eesmärkidel ja mitte tegema koostööd nende Venezuela poliitiliste jõududega, kes püüavad Venezuelas alates 2014. aasta veebruarist aset leidnud vägivallategusid ja vihkamist varjata või nendega manipuleerida; arvestades, et ohvrite sugulased on nõudnud, et süüdlased toodaks kohtu ette ja et tehtaks lõpp karistamatusele riigis toime pandud inimõiguste rikkumise eest;
- M. arvestades, et Venezuelas on viimase 15 aasta jooksul toimunud 20 valimised; arvestades, et viimased parlamendivalimised võitis opositsioon, mistõttu on väide, et Venezuelas puudub demokraatia, täielikult põhjendamatu; arvestades, et hoolimata demokraatlikest valimistest keeldub osa opositsioonist ikkagi tunnistamast valitsuse legitiimsust; arvestades, et viimastel valimistel tunnistas opositsioon oportunistlikult valimistulemusi ja nõudis Venezuela põhiseaduse austamist, kuigi on alati selle vastu olnud;
- N. arvestades, et pärast viimaseid Rahvuskogu valimisi on mõned opositsioonisektorid osalenud riigi destabiliseerimises, kasutades nende käsutuses olevaid seadusandlikke volitusi enda eesmärkidel; arvestades, et 2016. aasta veebruaris kiitis Rahvussamblee enamus heaks amnestiaseaduse, see on põhiseadusega vastuolus olev seadus, mille eesmärk on vabastada Venezuela rahva ja seadusliku valitsuse vastu kuritegusid toime pannud isikud vastutusest – näiteks isikud, kes mõrvasid tänavabarrikaadide (Guarimbas) ajal 43 tavainimest;
- O. arvestades, et 9. jaanuaril 2017 võttis Rahvussamblee vastu põhiseadusega vastuolus oleva otsuse, mille esildas parlamendi opositsioon eesmärgiga kuulutada president Nicolás Maduro ja tema valitsus õigustühiseks;
- P. arvestades, et president Maduro palvel ja algatusel püüdis Unasuri komisjon 2016. aasta mais arendada dialoogi Venezuela valitsuse ja opositsiooni vahel, et lahendada riigi ees seisvad peamised probleemid; arvestades, et dialoogi päevakorra töörühma kuuluvad endine Hispaania peaminister José Luis Rodríguez Zapatero, endine Panama president Martín Torrijos ja endine Dominikaani Vabariigi president Leonel Fernández ning Tema Pühaduse paavst Franciscuse eriesindaja; arvestades, et sellega seoses on ÜRO jätkuvalt toetanud endiste riigipeade ja valitsusjuhtide püüdlusi edendada dialoogi Venezuela valitsuse ja opositsiooni vahel Unasuri egiidi all;

- Q. arvestades, et Venezuela Bolívari Vabariik valiti suure toetusega ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeks; arvestades, et Venezuela on aktsepteerinud ÜRO Inimõiguste Nõukogu viimase, 2011. aasta üldise korrapärase läbivaatamise soovitustest 97 %; arvestades, et 80 % soovitustest olid otseselt rakendatavad ja Venezuela riik on võtnud endale kohustuse ka teised aktsepteeritud soovitused rakendada; arvestades, et Venezuela valiti 2014. aasta oktoobris ÜRO Julgeolekunõukogus aastateks 2015–2016 viie eesistuja hulgas üheks eesistujaks, kusjuures selle poolt hääletas ÜRO 193 liikmest 181; arvestades, et 6.–7. novembril 2014 kuulati Venezuela ära ÜRO piinamisvastases komitees, kus uuriti, kas riik järgib piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni;
- R. arvestades, et 2016. aasta septembris toimus Venezuelas mitteühinemisliikumise 17. tippkohtumine, ja arvestades, et Venezuela võttis rotatsiooni korras üle selle liikumise eesistumise;
- S. arvestades, et Venezuela on maailmas naftat eksportivate riikide hulgas viiendal kohal ja Venezuelal on maailma suurimad tõestatud naftavarud; arvestades, et 2015. aasta eelarve projekti kohaselt suunatakse 38 % avaliku sektori kulutustest sotsiaalsesse investeringutesse, sh haridusse, elamuehitusse ja linnaarendusse, tervishoidu, sotsiaalkindlustusse, kultuuri, kommunikatsiooni ning teadusesse ja tehnoloogiasse, ja see moodustab kokku 8,2 % Venezuela SKPst;
- T. arvestades, et ajavahemikus 2006. kuni 2013. aastani tõusis Venezuela ÜRO inimarengu indeksis kolmeteistkümne koha võrra, jõudes 187 riigi hulgas 71. kohale; arvestades, et viimase kümne aastaga on Venezuela valitsus sotsiaalkulusid suurendanud üle 60,6 %; arvestades, et Venezuela on praegu oma piirkonnas kõige väiksema ebavõrdsusega riik;
- U. arvestades, et Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna majanduskomisjoni (ECLAC) andmetel on vaesuse määr Venezuelas märkimisväärselt vähenenud ja oodatav eluiga pikenenud; arvestades, et äärmise vaesuse määr langes 2015. aastal rekordiliselt madalale tasemele – 5,4 %, võrreldes 1998. aasta 21 %-ga; arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO) on kiitnud Venezuela valitsust alatoitumuse all kannatavate inimeste arvu olulise vähendamise eest, millega täideti üks ÜRO aastatuhande eesmäärke;
1. mõistab karmilt hukka pideva välise sekkumise ning poliitilise, majandusliku ja sotsiaalse destabiliseerimise meetmed Venezuela Bolívari Vabariigi vastu;
 2. rõhutab, et pidev interventsionistliku strateegia rakendamine Venezuela Bolívari Vabariigi suveräänsuse vastu ei ole mingil moel aidanud luua dialoogi- ega rahuvõimalusi;
 3. kinnitab veel kord et Venezuela rahval on õigus oma arengutee üle otsustada iseseisvalt ja rahumeelselt, ilma igasuguse välise sekkumise või surveta;
 4. kinnitab, et austab kooskõlas rahvusvahelise õigusega täielikult riikide siseasjadesse mittesekkumise põhimõtet;
 5. mõistab hukka süüdistused seoses „väidetava humanitaarkriisiga Venezuelas“, mille eesmärk on suurendada välist survet ja toetada sekkumist soodustavat kampaaniat riigis;

6. mõistab sügavalt hukka USA, Ameerika Riikide Organisatsiooni, Euroopa Liidu või mis tahes riigi välise sekkumise kolmandate riikide siseasjadesse; nõuab, et austataks kõikide rahvaste enesemääramisõigust, õigust vabalt määrata oma poliitilist staatust ja vabalt edendada oma majandust, sotsiaalvaldkonda ja kultuuri;
7. mõistab hukka destabiliseerimiskampaania ebademokraatlikud ja vastalised eesmärgid; rõhutab, et USA-l on imperialistlik huvi kindlustada endale juurdepääs Venezuela naftavarudele ja poliitiline eesmärk õõnestada ühenduse ALBA (Alianza Bolivariana para los Pueblos de Nuestra América) riike;
8. mõistab hukka USA otsuse jätkata sanktsioonide rakendamist Venezuela vastu; peab vastuvõetamatuks USA presidendi korraldust, milles Venezuela Bolivari Vabariiki nimetatakse „ebatavaliseks ja erakorraliseks ohuks” USA riiklikule julgeolekule ja välispoliitikale; nõuab selle viivitamatut tühistamist;
9. mõistab hukka USA Lõuna-Ameerika väejuhatuse (United States Southern Command) ülema admiral Kurt Tiddi 6. aprillil 2017 tehtud avaldused, milles ta viitab võimalikule agressioonile suveräänse riigi vastu;
10. kritiseerib Ameerika Riikide Organisatsiooni viimase aja suundumusi, mis tõendavad demokraatia puudumist selles organisatsioonis ja intervensionistlikku rolli, mida see organisatsioon Ladina-Ameerika rahvaste suveräänse tahte vastu järjekindlalt etendab;
11. kritiseerib Mercosuri viimase aja suundumusi, millega Venezuelal püütakse takistada selle organisatsiooni eesistujariigiks asumist;
12. peab taunitavaks, et EL kasutab inimõigusi valelikult ära poliitilistel eesmärkidel, eelkõige Venezuela puhul;
13. on kindlalt vastu ELi katsetele kohaldada Venezuela ja selle elanike suhtes sanktsioone või muid meetmeid;
14. rõhutab, et dialoog kolmandate riikidega ei tohi mingil tingimusel tähendada piirangute kehtestamist rahvaste enesemääramisõigusele;
15. peab kahetsusväärseks, et enamik rahvusvahelisi meediaagentuure tegeleb kuulujuttude levitamise ja väärinfo kasutamisega, mille eesmärk on õõnestada Venezuela valitsuse legitiimsust ja luua vägivalla õhkkonda; tuleb meelde, et teabevabadus on üks põhilisi inimõigusi, ning kutsub rahvusvahelist meediat üles käituma vastutustundlikult ja kajastama sündmusi õiglaselt, täpselt ja tasakaalustatult, kuna praegu seda ei tehta;
16. tunnistab, et Venezuelas on praegu raske majanduskriis; möönab aga, et see majanduskriis on tingitud valdavalt välisest sekkumisest – nii Venezuela suhtes kehtestatud sanktsioonidest kui ka naftahinna langusest – ja teadlikult korraldatud sisemise majandusliku destabiliseerimise strateegiast, mida juhivad teatavad opositsiooniringkonnad ja olulised majandusjõud, kelle kontrolli all on kaupade tootmise ja turustamise, seda eelkõige toiduainete ja ravimite osas; tuleb meelde, et selle sisestrategie rakendamine on põhjustanud kaubapuuduse, mida on veelgi süvendanud nn *bachaqueros*’tega koostööd tegevate rühmade koordineeritud tegevus, mille eesmärk on poed müüki tulnud kaupadest kiiresti tühjaks osta, et neid seejärel

kõrgema hinnaga mustal turul müüa või jaotada võltsimise eesmärgil, niisugune olukord soodustab aga omakorda Venezuela kõrget inflatsioonimäära; tuletab meelde, et seda strateegiat on toetanud 100-bolivariste rahatähtede, majanduse jaoks kõige olulisemate rahatähtede süsteemne turult kõrvaldamine, mida tõendavad sõna otseses mõttes tonnide kaupa teistest riikidest, näiteks Colombiast ja Paraguayst leitud bolivarid; tuletab meelde, et hoolimata nendest rasketest rünnakutest majanduse vastu on Venezuela jätkuvalt täitnud oma rahvusvahelisi kohustusi seoses välisvõlaga ja eraldanud märkimisväärse osa – üle 70 % – aastaeelarvest sotsiaalse arengu vajadusteks;

17. märgib, et Venezuela institutsioonid on respekterinud riigi põhiseadust, samal ajal kui Rahvuskogu enamuse hoiak selle suhtes on hoolimatu ja vastasseisule orienteeritud;
18. tunnustab põhimõtteid, mis sisalduvad Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide rahupiirkonnaks kuulutamise avalduses, ja nõuab, et kogu rahvusvaheline üldsus seda väljakuulutamist oma suhetes Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse (CELAC) riikidega täielikult austaks ja täidaks seejuures kohustust mitte sekkuda otseselt ega kaudselt mis tahes muu riigi siseasjadesse ning järgida riikliku suveräänsuse, võrdsete õiguste ja rahvaste enesemääramisõiguse põhimõtteid;
19. peab tervitatavaks, et Venezuela rakendab sotsiaalse kaasamise poliitikat, mis põhineb sotsiaalsel vastutusel ja õiglusel, võrdsusel, solidaarsusel ja inimõigustel ning mis on aidanud riigis vähendada ebavõrdsust, eelkõige mis puudutab sotsiaalse arengu meetmeid ja märkimisväärseid edusamme vaesuse vähendamisel ja hariduse vallas, sh kirjaoskamatusse likvideerimist aastal 2005 ja üliõpilaste arvu mitmekordistamist;
20. tuletab meelde Venezuela olulist osa Ladina-Ameerika rahvaste huvides toimuva koostöö- ja integratsiooniprotsessi loomises ja tugevdamises; rõhutab sellega seoses piirkondlikus integratsioonis ja koostöös saavutatud märkimisväärset edu; tunnustab riikide ühenduse ALBA märkimisväärseid saavutusi tervishoiu, hariduse, kultuuri ja vastastikku kasuliku koostöö vallas;
21. märgib, et ALBA–TCP liikmesriigid on teadlikud Venezuela valitsuse suurest tööst inimõiguste, õigluse ja rahu edendamiseks ja kaitsmiseks, et hoida tagasi rahvusvahelise Venezuela-vastase interventsiooni kava, mis ei ohusta ainult selle riigi, vaid kogu piirkonna stabiilsust;
22. toetab president Nicolas Maduro poolt Lõuna-Ameerika Riikide Liidu (UNASUR) abiga propageeritud algatust alustada Venezuela Bolívari Vabariigi valitsuse ja opositsiooni esindajate dialoogi, milles osaleksid ka endine Hispaania peaminister José Luis Rodríguez Zapatero, endine Dominikaani Vabariigi president Leonel Fernández, endine Panama president Martín Torrijos ja Tema Pühaduse paavst Franciscuse eriesindaja; toetab UNASURi ja teiste organisatsioonide, nagu CELAC ja ALBA, osa, et nad selles dialoogis aitaksid esmatähtsana edendada kõigi kodanike heaolu ning rahu, õiglust, tõde, institutsioonide suhteid, majanduse elavdamise meetmeid, õigusriiki, demokraatiat ja austust riikliku suveräänsuse vastu;
23. kinnitab veel kord oma solidaarsust Venezuela rahvaga ja tema võitlusega bolivarliku ümberkorralduste protsessi ja viimaste aastate sotsiaalsete saavutuste kaitseks;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile,

Venezuela Bolívari Vabariigi valitsusele, Mercosuri Parlamendile, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ning Ladina-Ameerika piirkondlikele organitele, sh UNASURile, ALBA-le ja CELACile.